

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
029/15	Formannskapet	PS	30.04.2015

Saksbehandlar	ArkivsakID
Terje Sætre	14/7845

Rullering av alkoholpolitisk plan

Vedlegg:

Alkoholpolitisk plan 2012 - 2016 Lindås kommune endeleg august 2012

Rådmannen sitt framlegg til vedtak

Rullering av kommunens alkoholpolitiske plan blir utsett til Stortinget har behandla proposisjon om endringar i alkoholloven vedk. bestemmelsen om varigheita på kommunale sals- og skjenkeløyve m.v. Stortinget kan behandle denne saka hausten 2015, slik at endringane i alkohollova kan tre i kraft frå 1.januar 2016.

.....

Formannskapet - 029/15

FO - behandling:

Rådmannen sitt framlegg vart samrøystes vedteke.

FO - vedtak:

Rullering av kommunens alkoholpolitiske plan blir utsett til Stortinget har behandla proposisjon om endringar i alkoholloven vedk. bestemmelsen om varigheita på kommunale sals- og skjenkeløyve m.v. Stortinget kan behandle denne saka hausten 2015, slik at endringane i alkohollova kan tre i kraft frå 1.januar 2016.

.....

Saksopplysningar:**Politisk handsaming**

Saka skal til uttale i Kontrollutvalet for alkohol.

Saka skal til vedtak i formannskapet.

Kontrollutvalet for alkohol - møte 27.mars 2015

Kontrollutvalet for alkohol si samrøystes uttale er identisk med rådmannens framlegg i saka. (Samtlege tre medlemmer møtte: Arild Stangeland, Nina Øvreås og Ingrid Hindenes).

Vedlegg i saka

1. Gjeldande alkoholpolitiske plan for kommunen
2. Håndbok i alkohollover m.v. – Rundskriv IS-5/2008, Sosial og helsedirektoratet. (Jfr. <http://helsedirektoratet.no/lover-regler/alkoholloven>)

Bakgrunn

I tilknytning til formannskapssak 51/14 i møte 22.05.2014 var det følgjande protokolltilførsel frå N. Bognøy (AP):

«Formannskapet ynskjer ein status for rullering av alkoholpolitisk plan for Lindås kommune».

Om alkohollover

Etter alkohollover § 1-7 er kommunen pålagt å utarbeide ein alkoholpolitisk handlingsplan.

Alkohol er ein lovleg vare – det er i utgangspunktet lovleg både å drikke og omsette alkohol.

Det er relativt store næringsinteresser knytt til sal og skjenking av alkoholhaldig drikk. Sals- og skjenkestadene ønsker naturleg nok å drive si verksemd med så få restriksjonar som mogeleg, og i alle fall med trygge rammevilkår.

Trass i dette er det utstrakt semje om at ein, ved ulike virkemidlar, skal avgrense bruken av alkohol. Det har samanheng med at bruk av alkohol gir store omkostningar i form av

alvorlege samfunnsmessige og individuelle skadeverknader.

Omfanget av desse skadeverknadene har direkte samanheng med omfanget av alkoholbruk. Begrensa tilgjenge av alkohol blir difor vurdert som eit av dei viktigaste virkemidlane for redusere alkoholkonsumet.

I alkohollova blir dei nemnde kryssande omsyn ivaretekne – m.a. ved at all omsetning og tilvirkning av alkohol i utgangspunktet er løyvepliktig, ved bestemmelser om opnings-og skjenketider og aldersgrenser, og forbod mot reklame for alkoholhaldig drikk.

Kommunens fridom

I tillegg er kommunane gitt ein utstrakt fridom til å drive sin eigen alkoholpolitikk.

Kommunen kan t.d.:

- Fastsette tal sals- og skjenkeløyve i kommunen
- Gi retningslinjer for kva typer arrangement og aktivitetar som skal få løyve
- Sette grenser for opningstider
- Styre kontrollverksemda for å sikre at regelverket blir etterlevd.

Den kommunale rusmiddelpolitikken er difor viktig for å regulere omsetninga av alkohol- og begrense dei alkoholrelaterte problema.

Forhold som kommunen bør vurdere i planen i forhold til skjenkeløyve – m.a.:

- Skal kommunen aktivt avgrense tal skjenkeløyve ved å sette ein grense, dvs. eit ”tak” for tal skjenkeløyve?
- Er det spesielle omsyn som må bli tekne med omsyn til skjenkestadens beliggenheit, som t.d. trafikale omsyn, skjenkestadene si spreiding eller tettheit? Kommunen kan legge vekt på at det t.d. ikkje er ønskeleg å legge skjenkestaden ved idrettsplassar, skular, ungdomshus m.v.

- Er bestemte typer skjenkestader uønska? Kommunen kan ha fleire typer skjenkestader, som hotelldrift, restauranter, kafeer, puber, diskotek mv.?
- Er det bestemte typer verksemdar kommunen ikkje ønsker å gi løyve? Kommunen kan fastsette at løyve berre skal bli gitt til verksemdar som driv med mat og/eller drikke. På denne måten kan ein utelukke søknader om løyve frå frisørsalonger, blomsterhandlarar, idrettsarrangørar m.v.
- Korleis ønsker kommunen å handtere søknader om uteservering?
- Ønsker ein ha eigne bestemmelser i forhold til skjenketider, skjenkeområdet m.m.?
- Skal skjenkeløyvene innehalde ulike rettigheter for ulike typer skjenkestader?
- Skal det stillast vilkår, og i tilfelle kva type vilkår? Døme kan vere ordensvaktar, spesielle aldersgrenser for adgang til staden (spesielt ved store, uoversiktlege arrangement) m.v.
- Er bestemte næringspolitiske omsyn relevante?
- Har kommunen bestemte typer lokale der det ikkje skal skjenkast alkohol, t.d. lokale som vanlegvis har ungdomsarrangement? Til dømes ungdomsklubben.
- Er det bestemte typer arrangement som kommunen generelt ikkje ønsker å gi løyve til, t.d. ungdomsarrangement, arrangement der barn/unge og vaksne deltek saman, idrettsarrangement osv.

Mange av desse forholda er vurdert og teke stilling til i gjeldande alkoholpolitiske plan for kommunen.

Handbok i alkohollover IS-5/2008 frå Sosial- og helsedirektoratet er tilgjengeleg på følgjande nettside:

<http://helsedirektoratet.no/lover-regler/alkoholloven.v> På denne nettsida står det om alkohollover m.v.

Vurdering

Rullering av kommunens alkoholpolitiske plan blir tilrådd utsett til Stortinget har behandla proposisjon om endringar i alkohollover vedk. bestemmelsen om varigheita på kommunale sals- og skjenkeløyve m.v. Stortinget kan behandle denne saka hausten 2015, slik at endringane i alkohollover kan tre i kraft frå 1.januar 2016.

Helse- og omsorgsdepartementet har i høyringsnotat av 11.02.2015 sendt ut «Forslag til endringar i alkohollover. Endringar i bestemmelsen om varigheita på kommunale sals- og

skjenkebevillinger m.v.» - med høringsfrist 24.april 2015.

I høringsnotatet rår departementet til endringar i alkohollova:

- om varigheita av kommunale sals- og skjenkeløyve
- om behov for endring av fristen for fornying av gitte sals- og skjenkeløyve
- om kjøp frå grossist ved løyve til ein einskild bestemt anledning.

Om varigheita av kommunale sals- og skjenkeløyve

Departementet rår til endring i alkohollova § 1-6 som inneber at kommunale sals- og skjenkeløyve ikkje må løpe ut etter fire år, men kan vidareførast utan krav om nytt løyve (fornyng). Departementet legg fram forslag til to alternative løysingar:

Alternativ 1

Fireårsregelen oppretthaldast som hovudregel, men det kan bli gitt ein unnataksbestemmelse frå regelen om løyveperioden for kommunale løyve (fireårsregelen) i alkohollova § 1-6. Forslaget inneber at kommunen kan beslutte at gjeldande kommunale sals- og skjenkeløyve likevel ikkje skal løpe ut etter 4 år, men gjelde inntil vidare utan fornyng.

Det blir rådd til ein fleksibel regel som gir kommunen høve til, etter ein gjennomgang av alkoholpolitikken, å beslutte at ingen eller einskilde løyve (basert på objektive kriterier) skal opphøre og dermed bli underlagt ein ny søknadsprosess. Kommunen kan også bestemme at løyve ikkje skal opphøre, men at berre vilkåra for gjeldande løyve skal endrast (t.d. nye skjenketider i kommunen).

Alternativ 2

Kommunale sals- og skjenkeløyve løper som hovudregel inntil vidare (ikkje tidsavgrensa), men kommunen får høve til å bestemme at løyva skal opphøre og søkast på nytt etter at nytt kommunestyre tiltre. Kommunen kan bestemme at alle eller einskilde løyve skal fornyast eller berre endre vilkåra for løyva.

Om behov for endring av fristen for fornying av gitte sals- og skjenkeløyve

Det kan ikkje søkjast om fornying før det er avklart om kommunen vil gi unnatak frå kravet om fornying eller ikkje. Dette inneber at kommunane må gjere vurderinga så raskt at det blir tid til å søkje og behandle søknadene etter av avgjerd om eventuelt unnatak er teken og retningslinene for løyva fastlagt. Det reiser seg spørsmål om dagens frist for fornying, som er 30.juni året etter kommunevalet, bør forskyvast noko, eller om kommunane bør klare å gjere ei vurdering av alkoholpolitikken og fastsette retningslinjer for behandlinga av løyve innan denne rammen. Fordelen med å forlenge fristen er at kommunen vil få betre tid til å gjere ei heilscapeleg vurdering av alkoholpolitikken også i samanheng med resten av kommunens politikk, m.a. folkehelsepolitikken generelt. Ulempen er at det vil ta lang tid før alkoholpolitikken til det valde kommunestyret vil bli gjennomført.

Om kjøp frå grossist ved løyve til ein einskild bestemt anledning.

Endring i alkoholloven § 1-4 som inneber at det kan seljast alkoholhaldig drikk engros til løyvehavar med sals- eller skjenkeløyve for ein bestemt anledning.

Bakgrunnen for at departementet har vurdert fireårsregelen og engrossalsbestemmelsen og rår til lovendringar, er m.a. at departementet har motteke henvendingar der uheldige utslag av dagens bestemmelser kjem fram. Føremålet med endringane er å skape eit enklare og meir effektiv regelverk. For fireårsregelens del er det lagt vekt på at kommunen framleis skal ha og bruke det alkoholpolitiske virkemiddelet som løyveinstituttet inneber, samstundes som den m.a. ressursmessige belastninga ein fornyingsprosess medfører for kommunen og næringa reduserast i dei tilfelle grunngjevinga for fornyingsinstituttet ikkje slår til.

Når dei tilrådde endringane trer i kraft vil ha betydning for om det skal gjennomførast ein fornyingsprosess i neste kommunevalperiode. Med mindre høyringsnotatet viser at høyringsframlegget må bli mykje bearbeidd, tek departementet sikte å fremje ein proposisjon til Stortinget sommeren 2015, slik at Stortinget får høve til å behandle saka hausten 2015. Då kan endringane tre i kraft frå 1.januar 2016, slik at kommunane blir gitt høve til å sjølv vurdere om det er behov for å gjennomføre fornyingsprosess før 30.juni 2016. Ei endra lovbestemmelse vil først få verknad for gjeldande løyve når og dersom kommunane gjer vedtak om endra løyvevilkår om varigheit. Departementet legg til grunn at kommunen kan endre varigheita fastsett i løyve ved einskildvedtak som endrar det einskilde løyve, eventuelt i form av forskrift.

Rådmannen vurderar det slik at ovannemnde endringar i alkohollova vil kunne ha betydelege verknader for kommunens alkoholpolitiske plan, og at rullering av planen difor bør avventast til Stortinget har behandla framlegget.

I plansystemet vil ein alkoholpolitisk plan ofte ha status som temaplan (kommunedelplan), jfr. plan- og bygningslova § 11-1 tredje ledd.

.....